

ПЛАН-КОНСПЕКТ
уроку з фінансової грамотності
"Готівкові та безготівкові гроші"
для учнів молодшої школи

ЗМІСТ

- Розгорнутий план та загальна інформація про урок.
- Як виглядають гроші: готівкові та безготівкові.
- Платіжна картка.
- Як користуватися грошима на платіжній картці? Інші засоби безготівкових розрахунків.
- Як захистити гроші від крадіжки?

Тема уроку: "Готівкові та безготівкові гроші"

Мета уроку: познайомити учнів з основами платіжної безпеки, навчити учнів користуватися безготівковими грошима та оберегати кошти від шахраїв, поліпшити обізнаність учнів про правила безготівкових розрахунків.

Терміни, які учні дізнаються під час уроку: платіжна картка, банк, банкомат, пін-код, пароль.

Розгорнутий план уроку

1. Як виглядають гроші: готівкові та безготівкові?

- Готівкові гроші: банкноти та монети.
- Що таке безготівкові гроші та де вони зберігаються?
- Що таке банк та які послуги він надає?

2. Платіжна картка.

- Що таке платіжна картка та для чого її використовують?
- Яку інформацію, розміщену на платіжній картці, можна повідомляти, а яку ні?

3. Як користуватися грошима на платіжній картці? Інші засоби безготівкових розрахунків.

- Зняття готівки з банкомата.
- Що таке пін-код та для чого він потрібен?
- Як правильно знімати готівку з банкомата?
- Як користуватися безготівковими грошима на платіжній картці?
- Як правильно здійснювати оплату карткою товарів у магазині?
- Оплата смартфоном.

4. Як захистити гроші від крадіжки?

- Що не можна залишати без нагляду?
- Способи захисту смартфона та інформації на ньому.
- Як потрібно зберігати паролі?

5. Самостійна робота учнів з робочим зошитом. Після виконання учнями завдань учитель з учнями обговорюють результати практичної роботи та її аналізують.

Після завершення уроку школярі знатимуть:

- які бувають гроші;
- як користуватися готівковими та безготівковими грошима;
- яку інформацію про платіжну картку можна та не можна повідомляти;
- як правильно знімати готівку з банкомата;
- як і де можна розраховуватися платіжною карткою;
- інші способи безготівкових розрахунків;
- як уберегти свої кошти від шахраїв;
- правила зберігання паролів.

Матеріали є доповненням до проведення уроків із предметів "Фінансова грамотність" або можуть використовуватися для проведення класної години.

Більше інформації про правила платіжної безпеки можна дізнатися на сайті Всеукраїнської інформаційної кампанії з платіжної безпеки #ШахрайГудбай: <https://promo.bank.gov.ua/stopfraud/>

Конспект уроку

Питання 1. Як виглядають гроші: готівкові та безготівкові.

Привітання, знайомство та інформування про тему заняття.

Доброго дня, дорогі учні.

(Педагог демонструє слайд 2)

Розпочімо наше заняття із запитання: як ви уявляєте гроші та як вони виглядають?

(відповіді дітей)

Дякую за відповіді.

Питання для аудиторії: Як ви думаєте, а для чого людям необхідні гроші?

(відповіді дітей)

Друзі, дякую вам за відповіді.

Педагог демонструє слайд 3

Для того, щоб бути справжніми фінансовими гуру та вправно розпоряджатися своїми коштами, сьогодні на занятті ми з вами поліпшимо свої знання про правила користування грошима та дізнаємося:

- які бувають гроші;
- як користуватися платіжкою карткою;
- що таке банк та які послуги він надає;
- що таке банкомат та як знімати готівку з банкомата;
- про способи оплати товарів у магазині;
- про способи захисту важливої інформації на смартфоні.

Педагог демонструє слайд 4

Отже, які бувають гроші та як вони можуть виглядати в сучасному світі?

Гроші бувають готівковими та безготівковими. Далі ми розглянемо кожен із цих видів грошей детально.

Питання для аудиторії: Які ви знаєте готівкові гроші?

(відповіді дітей)

Друзі, дякую вам за відповіді.

Педагог демонструє слайд 5

Як ви вже здогадалися, готівкові гроші – це ті гроші, які є в наших гаманцях.

Готівкові гроші – це банкноти, які виготовляються зі спеціального паперу та монети, які виготовляються зі спеціального металу. На слайді ми бачимо приклади банкнот і монет, якими можна розраховуватися в магазинах та купувати за них товари.

Банкнота номіналом 20 гривень

Банкнота номіналом 100 гривень

Банкнота номіналом 500 гривень

Банкнота номіналом 50 гривень

Банкнота номіналом 200 гривень

Банкнота номіналом 1000 гривень

Педагог демонструє слайд 6

Інший вид грошей – це безготівкові гроші або безготівка. Вони є невидимими на відміну від готівкових грошей.

Безготівкові гроші зберігаються на спеціальному рахунку, який відкривається в банку.

Педагог демонструє слайд 7

Що ж таке банк? Є слово "банка" – це така скляна посудина, а є слово "банк". Це різні речі. Банк – це спеціальна установа, яка зберігає гроші інших людей, надає в борг гроші та здійснює багато інших операцій із коштами, у тому числі відкриває рахунки та видає платіжні картки, на яких зберігаються гроші.

Питання 2. Платіжна картка.

Педагог демонструє слайд 8

Щоб користуватися безготівковими грошима, потрібна платіжна картка.

Платіжні картки видають банки. Банківську картку можна отримати навіть дітям у віці від 6 до 14 років, але за згодою батьків.

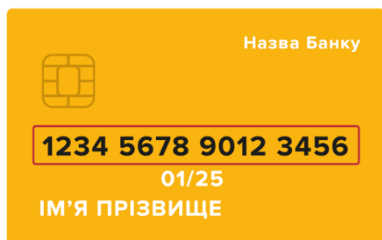
Питання для аудиторії: в кого із вас є платіжна картка? Чи можливо у ваших батьків є платіжні картки?

(відповіді дітей)

Друзі, дякую вам за відповіді.

Педагог демонструє слайд 9

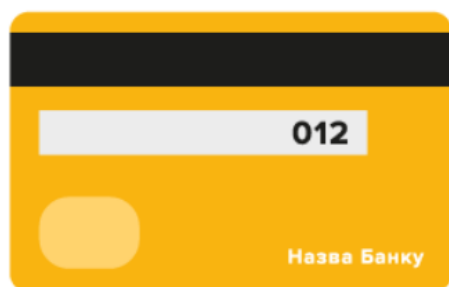
Щоб гроші на картці були в безпеці і ніхто не зміг їх вкрати, потрібно дотримуватися певних правил користування платіжною картою. Перш за все,

нікому не можна передавати платіжну картку, власник картки завжди має тримати її біля себе. Також на картці зазначена інформація, яку можна повідомляти, а є інформація, яку потрібно тримати в секреті.

Розглянемо спочатку інформацію, яку можна повідомляти. 16 цифр на картці – єдине, що можна повідомляти стороннім особам. Цю інформацію повідомляти безпечно. Ця інформація може знадобитись іншій особі, якщо вона хоче перерахувати гроші на вашу картку. Наприклад, ваша бабуся хоче привітати вас з днем народження, приїхати особисто вона не змогла, але дати гроші на подарунок хоче. В такому разі бабуся може перерахувати гроші вам або вашим батькам на картку, для цього їй необхідно повідомити ось ці 16 цифр, які є на картці. Це унікальний номер картки і більше на жодній картці в світі такого номеру немає. Якщо ви якусь цифру зазначите невірною, гроші ви не отримаєте, натомість їх отримає хтось інший, тому тут важливо не помилитися і все правильно зазначити.

Педагог демонструє слайд 10

Користуватися картою безпечно, якщо дотримуватися певних правил. Є інформація на картці, яку в жодному разі нікому не можна повідомляти. Якщо про таку інформацію запитують, це скоріше за все шахраї, які хочуть вкрати гроші.

Отже, потрібно завжди тримати в секреті три цифри на звороті картки та термін дії картки

(показати на попередньому слайді, де розміщена інформація про термін дії картки).

Є шахраї, які телефонують власникам карток та просять повідомити три цифри на звороті картки та термін дії картки. Треба бути уважними і ніколи не повідомляти цю інформацію.

Питання 3. Як користуватися грошима на платіжній картці? Інші засоби для безготівкових розрахунків.

Педагог демонструє слайд 11

На платіжній картці зберігаються безготівкові гроші, але, якщо людині потрібні готівкові гроші, вона може їх отримати з платіжної картки за допомогою банкомата.

Банкомат – це такий спеціальний пристрій, за допомогою якого можна зняти готівку з платіжної картки. Як він виглядає ви бачите на слайді. Також за допомогою банкомата людина може дізнатися, скільки у неї грошей на картці.

Педагог демонструє слайд 12

Як зняти готівку з картки за допомогою банкомата?

У банкоматі є спеціальний отвір, у який вставляється платіжна картка. Для того, щоб підтвердити, що з картки знімає гроші її власник, а не шахрай, потрібно ввести спеціальні цифри, ці цифри називаються пін-кодом.

Пін-код – це чотири секретні цифри, які знає лише власник картки. Пін-код видається власнику картки під час її отримання в банку в закритому конверті, навіть працівник банку його не знає. Після того, як людина вводить пін-код, зазначає суму коштів, яку вона хоче зняти, банкомат видає готівкові гроші – банкноти.

Педагог демонструє слайд 13

Пін-код потрібно тримати в секреті. Це важливо, щоб уберегти свої кошти. Шахраї, дізнавшись пін-код, можуть спробувати вкрати гроші з картки. Також потрібно дивитися, щоб той, хто стоїть позаду в черзі до банкомата, не бачив, як ви вводите пін-код. Якщо людина стоїть в черзі до банкомата, потрібно тримати відстань від тієї людини, яка вже знімає готівку. Це є правило ввічливої поведінки, щоб

людина, яка вводить пін-код, не хвилювалася, що його хтось побачить.

Педагог демонструє слайд 14

Потрібно прикривати клавіатуру банкомата рукою під час введення пін-коду.

Крім того, що хтось позаду в черзі може побачити, як ви вводите на клавіатурі банкомата пін-код, його також можуть побачити шахраї за допомогою мікрокамери, яку вони можуть установити біля банкомата.

Мікрокамера може бути встановлена прямо над головою або біля самої клавіатури. Шукати її не потрібно, але необхідно прикривати клавіатуру під час введення пін-коду. Зверніть увагу на зображення на слайді. Саме так, як показано на слайді, потрібно прикрити клавіатуру.

Педагог демонструє слайд 15

Як користуватися безготівковими грошима на картці?

Карткою можна розраховуватися в магазині. Наприклад, заплатити за хліб, цукерки, зошити тощо. За допомогою картки можна розрахуватися за більш дорогі товари, такі як телевізор, холодильник тощо.

Педагог демонструє слайд 16

Щоб розрахуватися карткою в магазині, необхідно її прикласти до спеціального пристрою – платіжного терміналу, який зчитає всю необхідну інформацію та зніме необхідну суму безготівкових грошей за товар, який людина купує. В деяких випадках термінал може попросити ввести пін-код до картки, щоб переконатися, що розраховується карткою її власник. У такому випадку потрібно ввести пін-код, прикривши однією

рукою клавіатуру, щоб ніхто інший не зміг його дізнатися.

Педагог демонструє слайд 17

Завдяки спеціальній сучасній технології замість картки можна використовувати для безготівкових розрахунків смартфони. Така технологія називається NFC. Щоб така оплата була можлива, необхідно здійснити певні налаштування в смартфоні. Смартфоном можна оплатити, наприклад, булочку з чаєм в їдальні, для цього необхідно прикласти смартфон до терміналу, як це показано на слайді.

Питання для аудиторії: як переважно ваші батьки оплачують у магазинах свої покупки: карткою, готівкою чи смартфоном?

Друзі, дякую вам за відповіді.

З того, про що ми з вами сьогодні проговорили, можна зробити висновок, що наші гроші ми можемо зберігати різними способами.

Питання для аудиторії: де люди, як правило, зберігають готівкові гроші: банкноти та монети?

У гаманцях. Дякую вам за відповіді.

Питання для аудиторії: де люди можуть зберігати безготівкові гроші?

На платіжних картках, на смартфонах, дякую вам за відповіді.

Питання 4. Як захистити гроші від крадіжки?

Педагог демонструє слайд 18

На жаль, є недобросовісні люди (шахраї), які можуть вкрасти чужі гроші, які потім за це обов'язково понесуть суворе покарання. Щоб цього не трапилось, завжди потрібно пильнувати та не залишати без нагляду такі речі: гаманець, платіжну картку та смартфон.

Педагог демонструє слайд 19

Смартфон – це вже цінна річ. Ба більше, якщо на ньому є особиста інформація: власні фото чи фото документів, номери телефонів, домашня адреса тощо, його цінність подвоюється. Також, як ми з вами говорили раніше, на смартфоні може бути налаштована можливість оплати, тобто через смартфон можна скористатися безготівковими грошима, в такому випадку смартфон – це як другий гаманець, а не лише засіб зв'язку з друзями та рідними.

На смартфон, на жаль, можуть полювати шахраї.

Шахраї, коли намагаються привласнити чужі смартфони, можуть переслідувати кілька цілей. Перша ціль, щоб використовувати його для власних дзвінків. Друга ціль – привласнити безготівкові гроші, які є на смартфоні, особисті фото та фото документів, які є на ньому.

Педагог демонструє слайд 20

Крім того, що смартфон потрібно пильнувати та не залишати без нагляду, потрібно вміти захищати інформацію, яку він містить.

Перше, що можна зробити – це встановити пароль для входу. Це означає, що телефон не можна розблокувати, доки не буде введено пароль, який знає тільки власник. Паролі потрібно встановлювати такі, щоб їх не можна було легко відгадати, наприклад, не можна для пароля використовувати власну дату народження чи дату народження ваших близьких. Також не використовуйте для створення паролів імена ваших домашніх улюбленців.

Питання для аудиторії: діти, можливо ви знаєте ще якісь засоби захисту смартфонів, окрім паролів?

Педагог демонструє слайд 21

Дякую вам за відповіді.

Крім пароля, можна використати сканер відбитка пальця, розпізнавання обличчя.

Не всі смартфони мають такі функції. Такі способи є досить надійним захистом вашого смартфона, оскільки відбиток пальця є унікальним для кожної людини, так само як і обличчя.

Питання для аудиторії: як ви думаєте, як потрібно зберігати паролі?

Дякую вам за відповіді.

Педагог демонструє слайд 22

Паролі потрібно запам'ятовувати, в жодному разі їх не можна записувати, оскільки записаний пароль може випадково дізнатися хтось інший.

Педагог демонструє слайд 23

Пароль – це ключ до ваших даних, до вашої особистої інформації. Паролі не можна розповідати навіть друзям. Це ваш секрет, який ніхто не має знати. Оскільки ви ще є дітьми, ви можете повідомити свій пароль до смартфона батькам та порадитися з ними, який краще встановити пароль. Дорослі свої паролі нікому не повідомляють.

Педагог демонструє слайд 24

Привчіть себе зачувати паролі на зубок. Така звичка допоможе в майбутньому захистити ваші кошти та вже зараз захистити смартфон від шахраїв.

Педагог пропонує учням самостійно виконати завдання з робочого зошиту. Після виконання завдань учні разом з педагогом обговорюють результати практичної роботи та її аналізують.

***Електронне навчальне видання
План-конспект уроку з фінансової грамотності
для учнів молодшої школи на тему:
"Готівкові та безготівкові гроші"***

Укладач: Машлаковська Тетяна
Літературний редактор: Кладіна Тетяна
Травень 2022 року

Національний банк України
01601 м. Київ
вул. Інститутська, 9
<https://talan.bank.gov.ua/>
<https://promo.bank.gov.ua/stopfraud/>

Відгуки, пропозиції та зауваження
надсилайте на електронну адресу: talan@bank.gov.ua